

GORZOWSKIE
WIADOMOŚCI
KOŚCIELNE

ORGAN URZĘDOWY
KURII BISKUPIEJ
GORZÓW 1964
MARZEC

GORZOWSKIE WIADOMOŚCI KOŚCIELNE

Organ Urzędowy Kurii Biskupiej

Rok 8

Gorzów — marzec

Nr 3

TELEGRAM

Papieża Pawła VI do Prymasa Polski

JERUSALEM JORDAN — przyjęto dn. 6. I. 1964 r. godz. 8,25

Card. Stefano Wyszyński — Warszawa

AD CHRISTI RESURGENTIS SANCTISSIMUM SEPULCRUM CETERAQUE HUIUS TERRAE SACRA LOCA TECUM SPIRITU CONIUNCTI PACEM QUAE EXSUPERAT OMNEM TIBI INVOCAMUS SINGULARIQUE BENEVOLENTIA BENEDICIMUS

PAULUS PP. VI.

L.S.

Odpowiedź Prymasa Polski na telegram Ojca św.

Jego Świątobliwość
Papież Paweł VI

Città del Vaticano

Wdzięcznym sercem przyjmuje Kościół Święty w Polsce modlitwy Waszej Świątobliwości i błogosławieństwo nadesłane nam z bram Świętego Jeruzalem, rozradowany wraz z całym światem Pielgrzymką Głowy Kościoła do Betlejem i Nazaretu, oraz szczęśliwym powrotem do Stolicy Piotrowej.

Ręce Waszej Świątobliwości ze czcią całują imieniem Episkopatu, Duchowieństwa i Wiernych całej Polski.

Stefan Kardynał Wyszyński
Prymas Polski

Warszawa, dnia 6 stycznia 1964 r.

L. S.

RADIOGRAM

Przyjęto:

dnia 13. XII. godz. 20,45

Citta del Vaticano 66 13 1400

Eminentissimo Cardinali Wyszyński
ul. Miodowa 17 — Warszawa

Tuus telegraphicus nuntius novo suavioreque vinculo Poloniae Episcopos coniungit cum Augusto Pontifice qui grato animo recolens vestram in urbe commorationem vestramque in Concilio actuosam operam vobis a Deo divinorum auxiliorum copiam enixe implorat atque ut vestra fortitudo, sollertia, fidelitas erga Petri Cathedram coram universo mundo in exemplum fulgere pergat Apostolicam Benedictionem vobis vestrisque gregibus peramanter impertit.

Cardinalis Cicognani

L.S.

TELEGRAM

Przyjęty dn. 25. 12. 1963 r.

Citta del Vaticano

Emmo Card. Stephano Wyszyński
Archiepiscopo Genesnen Varsavien
ul. Miodowa 17 — Warszawa

Domini Natali Recurrente cogitatio nostra sueto Amantior ad te ceterosque Poloniae Antistites Clerum ac Christifideles convolat et dum Flagrantissima vota salutem et felicitatem precantia promimus Divinum Redemptorem cuius recensitus ortus fons est gaudii et spei uberrimus exoramus ut vos firmissima spe roboret et donorum suorum largitate laetificet haec quae libenter percipimus Apostolica Benedictione confirmamus.

Paulus PP. VI.

L.S.

KOMUNIKAT

Sekretariat Prymasa Polski informuje:

- 1) Ojciec św. powołał do godności biskupiej ks. Bolesława Taborskiego, Oficjała Sądu Biskupiego w Przemyślu i ustanowił go Sufraganem Biskupa Bardy. (W-wa, N 101/64/P.).
- 2) Ojciec św. powołał na Arcybiskupią Stolicę w Krakowie ks. biskupa Dr Karola Wojtyłę. (W-wa, N. 201/64/P.).

KAZANIA DLA DOROSŁYCH

na VIII Rok Wielkiej Nowenny

c.d.

30. 29. XI. 64. — Niedziela I Adwentu

Troska o zachowanie i rozwój zdrowia

Lekcja: „Jako w świetle dnia postępujemy szlachetnie, nie w ucztach i pijaństwie, nie w rozpuszcie i wszeteczeństwie, lecz przyobleczcie się w Pana Jezusa Chrystusa, a nie ulegajcie pożądliwościom w staraniu o ciało”

(Rz. 13, 13-14).

1. Ciało jest narzędziem współistotnym duszy: sprawność duszy zależy od sprawności ciała. Dlatego zdrowie jest darem zobowiązującym.
2. Jesteśmy zobowiązani:
 - a) do zapewnienia ciała koniecznych warunków sprawnego funkcjonowania: pożywienie, sen, ubranie, mieszkanie, konieczny odpoczynek,
 - b) do chronienia ciała i zdrowia od niebezpieczeństw: higiena, profilaktyka, higiena i bezpieczeństwo pracy, przepisy drogowe, ostrożność w sporcie,
 - c) do leczenia w chorobie.
3. Granice troski o zdrowie:
 - a) roztropność,
 - b) zbytnie trudności (koszty, możliwości moralne i fizyczne),
 - c) konieczność narażenia zdrowia a nawet życia dla wyższych wartości (poświęcenie dla ratowania życia lub dobra innych),
 - d) dobro duchowe własne i innych (asceza, ofiarność, trudy w pracy społecznej i apostolskiej).
4. Troska o zdrowie nie usprawiedliwia przesadnego dogadzania ciału — takie rozpieszczanie powoduje szkody na zdrowiu, a przede wszystkim szkody moralne.
5. Najwyższą normą dbałości o zdrowie jest roztropność kierowana wiarą.

31. 6. XII. 64. — Niedziela II Adwentu

Bezcenna wartość czasu

Oracja: „Panie, wzbudź serca nasze do przygotowania dróg Jednorodzonemu Synowi Twojemu”.

1. Egzystencja w czasie jest ramą przygotowania do wieczności — od wykorzystania danego nam czasu zależy nasz charakter i przyobleczenie w nowego człowieka w Chrystusie.
2. Nie wolno czasu marnować („zabijać czas”) przez: lenistwo, obijanie się, subtelniejsze formy próżniactwa (nieorganizowana praca, bezplanowość w domu i zawodzie).
3. Szanowanie czasu własnego i cudzego:
 - a) organizacja pracy,
 - b) porządek warsztatu pracy,
 - c) zabieranie się do pracy bez ociągania,
 - d) punktualność,
 - e) nie zabieranie czasu innym bez potrzeby.

4. Ofiarność czasu:

- a) na pracę potrzebną dla utrzymania rodziny i dla społeczności,
- b) dla współżycia w rodzinie, w szczególności dla wychowania i życia się z dziećmi,
- c) na kształcenie się w wiedzy zawodowej i w ogólnej kulturze, też w wiedzy religijnej,
- d) udzielanie swego czasu i wysiłku potrzebującym jest pięknym i potrzebnym przejawem miłości bliźniego (Chrystus wobec Nikodema),
- e) nie żałować potrzebnego czasu dla akcji społecznych i religijnych.

32. 13. XII. 64. — Niedziela III Adwentu

Przyczyny, rozmiar i następstwa alkoholizmu w życiu polskim

Ewangelia: „Jam głos tego, który woła na pustkowiu: drogę prostujcie Panu” (Jan 1, 23).

1. Potrzeba uderzenia w dzwon na trwogę wobec panoszącego się alkoholizmu.
2. Rozmiary alkoholizmu w Polsce — garść faktów wg Rocznika Statystycznego.
3. Przyczyny poddawania się nałogowi:
 - a) wypaczone pojęcie i pragnienie szczęścia,
 - b) osłabiona wola i charakter,
 - c) przykład i wpływ innych,
 - d) lawinowe wzrastanie nałogu („sprężenie dodatnie” z cybernetyki).
4. Skutki alkoholizmu w dziedzinie materialnej:
 - a) zdrowotne: choroby, obniżenie sprawności fizycznej, degeneracja jednostkowa i eugeniczna, liczne wypadki śmierci i kalectwa,
 - b) ekonomiczne: miliardy stracone bezpośrednio na alkohol i pośrednio przez zmarnowane godziny pracy i obniżenie wydajności,
5. Skutki alkoholizmu w dziedzinie duchowej:
 - a) alkohol jako narkotyk wpływa bezpośrednio na tkankę nerwową, a pośrednio na rozum i wolę,
 - b) powoduje nałóg, a przez to utrudnia panowanie nad sobą i staje się wrogiem charakteru,
 - c) powoduje odwrócenie wartości,
 - d) deprawacja dzieci i młodzieży przez przykład i wdrażanie do alkoholu.
6. Konieczność szukania i stosowania środków zaradczych: każdy jest obowiązany prostować drogę Panu w tej dziedzinie.

33. 20. XII. 64. — Niedziela IV Adwentu

Walka z niekompetencją

(Polak wszystko wie, ale niczego nie umie)

Lekcja: „A od wiodarzy żąda się tego, aby każdy z nich okazał się wiernym” (1 Kor. 4,2).

1. Bóg powierzył nam zdolności jako wiodarzom, od których żąda rachunku.

2. Historia Polski zawiera wiele dowodów niefrasobliwości wobec zadań indywidualnych i społecznych.
3. Dziś ponosimy konsekwencje zaniedbań przeszłości (dystans od krajów przodujących, nierówny start).
4. Wszystko, co robimy, mamy robić najlepiej według możliwości: (Dei perfecta sunt opera):
 - a) traktować poważnie wykształcenie ogólne i zawodowe,
 - b) uzupełniać wiedzę konieczną dla zajmowania stanowiska,
 - c) nie sięgać lekkomyślnie po funkcje, do których nie jesteśmy przygotowani,
 - d) wykonywać rzetelnie obowiązki zawodowe i podjęte zobowiązania.
5. Rzetelność w pracy zawodowej i życiu osobistym, oparta na fundamencie nadprzyrodzonym jest probierzem charakteru chrześcijańskiego.

34. 25. XII. 64 — Boże Narodzenie

Radość chrześcijańska

Ewangelia Mszy Pastorskiej: „Oto zwiastuję wam radość wielką... że się wam dziś narodził Zbawiciel, którym jest Chrystus Pan” (Łk. 2,10).

1. Człowiek z natury dąży do szczęścia.
2. Fałszywe ujęcie szczęścia (formy eudajmonizmu i hedonizmu): w mnożeniu przyjemności zmysłowych, dobrobytu, sławy, władzy...
3. Gorzyc i rozczarowania rodzące się z gonitwy za uciechą.
4. Chrześcijańskie ujęcie radości: (Weselcie się w Panu zawsze Fil. 4, 4).
 - a) źródłem radości jest Bóg,
 - b) Chrystus rodząc się w Betlejem w ludzkiej naturze udostępnił ludziom radość,
 - c) warunkiem udziału w radości jest wszczępienie w Chrystusa,
 - d) Chrystus nie zamyka źródeł ziemskiej radości, ale je oczyszcza.
5. Chrześcijanin siewcą radości: czerpiąc radość od Chrystusa, jest ochotny w rozjaśnianiu życia w swym otoczeniu.

35. 26. XII. 64 — Urocz. św. Szczepana

Męstwo przeciw oportunistom

Lekcja: „Szczepan pełen łaski i męstwa” (Dz. Ap. 6,8).
Łaska

1. Trudności życiowe próbą charakteru.
2. Człowiek słaby ugina się:
 - a) postawa oportunisty, płynięcie z prądem,
 - b) oportunizm przeszkadza w zdobywaniu wszelkiej wartości, a szczególnie charakteru,
 - c) oportunizm przeszkadza w zdobyciu właściwego pojętego szczęścia.
3. Św. Szczepan przykładem człowieka pełnego męstwa i mocy:
 - a) męczennicy chrześcijańscy to nie „cierpielnicy”, ale ludzie mocni, którzy dają świadectwo Chrystusowi (martyr”),
 - b) działalność i świadectwo św. Szczepana.

4. Dzieło tworzenia „nowego człowieka w Chrystusie” szczególnie dziś wymaga mężnej postawy św. Szczepana.
36. 27. XII. 64. — Niedziela w oktawie Bożego Narodzenia (com. s. Joannis)

Czystość jako harmonia między duszą a ciałem

Ewangelia na św. Jana: „Uczeń, którego miłował Jezus” (Jan 21,20)

1. Św. Jan zasłużył na szczególne względy Chrystusa swoją czystością
2. Niewystarczalność negatywnego ujęcia czystości (etyka zakazów).
3. Pozytywne zdjęcie czystości bazuje na ontologicznej strukturze natury ludzkiej:
 - a) supremacja ducha nad ciałem,
 - b) ciało jako wartościowe i delikatne narzędzie duszy: trzeba o nie dbać, używać ale nie nadużywać.
4. Czystość wynikiem kultury ducha:
 - a) kultura to uporządkowanie i sublimacja natury,
 - b) sfera seksualna u człowieka nie jest rządzona instynktem lecz rozumem oświeconym przez Boga i wolę wspomaganą przez Boga.

37. 1. I. 65. — Nowy Rok

O czystą atmosferę w kulturze chrześcijańskiej

Lekcja: Abyśmy wyrzekłszy się żądz światowych, rozsądnie i sprawiedliwie i pobożnie żyli na tym świecie”

(Tyt. 2,12).

1. Nowy Rok skłania do spojrzenia i oceny współczesnej cywilizacji i kultury:
 - a) podziw wobec osiągnięć pozytywnych,
 - b) troska o właściwy kierunek rozwoju kultury, który by pomagał w kształtowaniu nowego człowieka w Chrystusie.
2. Kultura chrześcijańska ma służyć wartościom człowieczeństwa skierowanego ku Bogu.
3. Siła sugestywna nowoczesnych środków rozpowszechniania myśli i ich niebezpieczeństwa (przede wszystkim hiperseksualizm).
4. Kościół żywo zajmuje się zabezpieczeniem właściwej, czystej atmosfery w kulturze (przejawy).
5. Odpowiedzialność za czynny i bierny stosunek do tych środków:
 - a) poznanie katolickiej oceny wartości moralnej współczesnych twórców kultury,
 - b) wdrażanie do samodzielnej krytycznej i katolickiej oceny,
 - c) popieranie wartościowej kultury a zwalczanie pseudokultury:
 - aa) przez unikanie lektury i widowisk niemoralnych,
 - bb) przez wyjaśnianie innym,
 - cc) przez głos opinii publicznej domagającej się respektowania wartości moralnych,
 - dd) przez czynny udział w tworzeniu i asymilowaniu wartościowej i moralnej kultury.

38. 3. I. 65 — Ur. Najśw. Imienia Jezus

Wychowanie do czystości

Lekcja: „Przez imię Pana naszego Jezusa Chrystusa, któregoście wy ukrzyżowali... ten stoi zdrowy przed wami” (Dz. Ap. 4,10).

1. Dzisiejszy stan moralny świata domaga się uzdrowienia, szczególnie w dziedzinie seksualnej.
2. Wychowanie do czystości częścią integralną kształcenia charakteru.
3. Samowychowanie do czystości:
 - a) środki naturalne: właściwa koncepcja życia seksualnego i małżeństwa w świetle wiary, aktywna praca nad charakterem, właściwa dyscyplina w życiu (higiena ciała, opanowanie wyobraźni, dobór lektur, widowisk itd.), właściwy stosunek do płci przeciwnej (szacunek, nie igrzać z miłością i namiętnością),
 - b) środki nadprzyrodzone: modlitwa, Sakramenty św., rachunek sumienia, spowiedź przed stałym spowiednikiem.
4. Wychowanie do czystości w rodzinie:
 - a) przykład rodziców,
 - b) odpowiednio pojęte uświadamienie,
 - c) wdrażanie do ofiary i władanie sobą,
 - d) wdrażanie dzieci do korzystania ze środków nadprzyrodzonych.

39. 10. I. 65. — Uroczystość Św. Rodziny

List Pastorski

40. 17. I. 65 — Niedziela II po Objawieniu

Szukanie prawdy potrzebą natury ludzkiej

Lekcja: „Bądźcie między sobą jednomyślni” (Rzym. 12, 16).

1. Natura ludzka dąży do prawdy.
(Prawda przedmiotem umysłu ludzkiego).
2. Podstawowe pojęcia o prawdzie:
 - a) prawda ontologiczna
Chrystus Pan: „Jam jest Prawdą”,
 - b) prawda logiczna,
 - c) prawda moralna.
3. Granice ludzkiego poznania:
 - a) prawda naturalna,
 - b) prawda objawiona
4. Obowiązek dążenia do prawdy
 - a) w dziedzinie wykształcenia
 - b) w dziedzinie moralności
 - c) w dziedzinie religijnej.

41. 24. I. 65. — Niedziela III po Objawieniu

Odpowiedzialność za słowo

(przeciw gadulstwu, plotkarstwu, niesłowności)

Evangelia: „I jednemu mówię: idź, a idźcie, a drugiemu:: przyjdź a przychodzi, a słudze memu: czyń to, a czyni” (Mt. 8,9).

1. Mowa jest specyficznie ludzkim środkiem porozumienia i współdziałania

- a) dobrodziejstwa mowy ludzkiej
 - b) niebezpieczeństwa języka: krzywda wyrządzona bliźniemu słowem, gadulstwo, plotkarstwo, oszczerstwa, niesłowność, anonimy itp.
2. Mowa jako cenny dar Boży za który jesteśmy odpowiedzialni: „Z każdego słowa próżnego zda człowiek rachunek w dzień sądu”:
- a) odpowiedzialność za słowo mówione,
 - b) pisane,
 - c) powierzone (dyskrecja).
3. Panowane nad językiem, jednym z głównych atrybutów charakteru. „Jeśli kto w słowie nie uchybia, ten jest mężem doskonałym i może trzymać na wodzy całe ciało” (Jan. 3,2).
Sztuka milczenia.
43. 2. II. 65. — **Ur. Matki Boskiej Gromnicznej**
Tradycje i zwyczaje narodowe i religijne współczynniki kształcenia charakteru chrześcijańskiego
- Ewangelia:** „Przynieśli tedy Dziecię Jezus do Jeruzalem, aby je stawić przed Panem, jak napisane jest w Zakonie Pońskim... (Łk. 2,23).
- 1. Maryja i Józef spełniają ryt według zwyczaju ojczywego i rodzinnego.
 - 2. Postępujący dzisiaj zanik wielowiekowych tradycji narodowych i religijnych, a zbyt pochopność w przyjmowaniu modnych nowinek obyczajowych z zewnątrz, prowadzi do obniżenia moralności.
 - 3. Zwyczaje narodowe skarbnicą kumulującego się doświadczenia i mądrości narodu (podać przykłady).
 - 4. Zwyczaje rodzinne są przekaznikiem mądrości wieków kolejnym pokoleniom ludzkim (podać przykłady: znaki, symbole, zwyczaje domowe, regionalne, sposób świętowania itp.).
 - 5. Konieczność i środki pielęgnowania zwyczajów i tradycji narodowych oraz religijnych w rodzinie katolickiej.
44. 7. II. 65 — **Niedziela V po Objawieniu**
Religijność prawdziwa i fałszywa
- Introit:** „Pokłon oddajcie Bogu wszyscy aniołowie Jego” (Ps. 95,1)
- 1. Nakaz czci Bożej wynika:
 - a) z prawa natury
 - b) z pozytywnego prawa Bożego — „Pokłon oddajcie Bogu”...
 - 2. Istota religijności:
 - a) religijność jest sprawiedliwością wobec Boga (oddaniem Bogu tego, co Mu się należy),
 - b) życie w nadprzyrodzonej więzi z Bogiem,
 - c) religijność zobowiązuje do kultu:
 - aa) wewnętrznego (modlitwa)
 - bb) zewnętrznego (Ofiara)
 przeciw postawie: „Wierzę, ale nie praktykuję”.
 - 3. Religijność fałszywa (nawiązanie do przypowieści o pszenicy i kąkolu):
 - a) formalizm religijny,

- b) komercjalizm religijny,
 - c) powierzchowność.
4. Religijność z istoty swej jest apostołska (dynamiczna)
- a) w ramach działalności Kościoła (włączenie się w życie Kościoła),
 - b) w ramach rodziny,
 - c) wobec braci błędzących.

45. 14. II. 65 — Siedemdziesiątnica

Potrzeba konsekwencji w życiu religijnym

(Jak przeciwdziałać naturalizmowi)

Lekcja: „Tak biegnijcie, abyście zwyciężyli” (I Kor. 9,24).

1. Podłoże współczesnego naturalizmu oraz jego zasadnicze przejawy:
 - a) w życiu indywidualnym,
 - b) w życiu zbiorowym.
2. Środki wyrobienia właściwej postawy wobec postulatów religii:
 - a) znać fundamentalne prawdy wiary i zasady moralności chrześcijańskiej na wystarczającym poziomie. (Mieć jasno sprezywany pogląd na te sprawy),
 - b) doceniać znaczenie łaski i trwać w łasce. „Beze mnie nie uczynić nie możecie”,
 - c) wyrabiać w sobie zdolność do wysiłku i ofiary: „Kto idzie w zawody, od wszystkiego się powstrzymuje” (I Kor. 9,25).

46. 21. II. 65. — Sześćdziesiątnica

Życie z Bogiem na codzień przez modlitwę i dobrą intencję

Lekcja: „Dostycie łaski mojej, bo moc w słabości się doskonali” (II Kor. 12,9).

1. Modlitwa świadomym wyrazem współżycia z Bogiem.
2. Pojęcie i konieczność modlitwy
„Zawsze należy się modlić, a nigdy nie ustawać” (Łk. 18,1).
3. Trudności i nieporozumienia związane z modlitwą.
4. Sposoby przewycięzania trudności wewnętrznych i zewnętrznych.
5. Uświęcenie życia codziennego przez dobrą intencję, dzięki której każdy czyn nie sprzeczny z prawem Bożym nabiera wartości modlitwy: „Wszystko cokolwiek czynicie w słowie lub uczynku, wszystko w imię Pana Jezusa Chrystusa czyńcie” (Kol. 3,17)
 - a) kiedy i jak wzbudzać dobrą intencję,
 - b) pamięć na obecność Bożą aktualizuje naszą intencję.

47. 28. II. 65. — Pięćdziesiątnica

Apostolstwo trzeźwości i abstynencji

Ewangelia: „Panie, abym przejrzał” (Łk. 18,41).

1. „Wszyscy jesteśmy sędziami” (T. F.) bo sądzimy pijaków.
„Wszyscy jesteśmy oskarżonymi”, bo i my jesteśmy odpowiedzialni za stan w tej dziedzinie
 - a) przez tolerowanie zła (wódka przy każdej okazji), pobłażliwość, wobec wyburków pijackich w miejscach publicznych, sakram i kpiny wobec abstynentów,
 - b) przez brak gorliwości w przeciwdziałaniu.
2. Alarmująca konieczność apostolstwa:
 - a) dobry przykład osobisty i rodzinny (święta i przyjęcia bez alkoholu)

- b) kształtowanie opinii publicznej,
 - c) abstynencja zupełna jako ofiara ekspiacyjna w duchu religijnym.
3. Trzeźwość i abstynencja wyrabia silną wolę i ułatwia pracę nad charakterem, a przez to służy zdrowiu moralnemu narodu.
48. 7. III. 65. — Niedziela I W. Postu.

Rola laikatu w dzisiejszym Kościele i w naszej ojczyźnie.

Lekcja: „Bracia, napominamy was, abyście nadaremnie łaski Bożej nie otrzymywali” (II Kor. 11, 1).

1. Pełnia katolicyzmu to apostołstwo.
 2. Ludzie świeccy w Kościele są równie istotnym czynnikiem co duchowni.
Powszechne kapłaństwo wiernych: „A wy plemię wybrane królewskie kapłaństwo, lud święty” (I Piotr 2, 9).
 3. Zakres działalności świeckich w Kościele:
 - a) uczestnictwo w życiu sakramentalnym,
 - b) posłannictwo kapłańskie we własnej rodzinie,
 - c) apostołstwo w świecie,
 4. Apostołstwo — świadectwem Chrystusowym:
„Wy o mnie świadectwo dawać będziecie”.
49. 14. III. 65. — Niedziela II W. Postu.

Życie sakramentalne źródłem siły i szczęścia.

Ewangelia: „Panie, dobrze nam tu być” (Mat. 17, 4).

1. Dążenie do szczęścia wrodzone człowiekowi nie da się zaspokoić środkami naturalnymi: „Niespokojne jest serce nasze...”
 2. Tylko Bóg może zaspokoić tęsknotę ludzką do szczęścia.
„Jak kwiat w słońcu, tak człowiek w Bogu osiąga pełnię swego rozkwitu” (Pascal).
 3. Do pełnego szczęścia uzdalnia człowieka łaska Boża, przekazywana przez Sakramenty św.
(Krótkie omówienie łaski poszczególnych sakramentów).
 4. Regularna spowiedź i częsta Komunia św. doniosłą pomocą i źródłem siły w pracy nad charakterem.
Wobec tego pytanie: dlaczego tylko raz w roku?
50. 21. III. 65. — Niedziela III W. Postu.

Pomoc duszpasterza i kierownika sumienia w pracy nad charakterem.

Ewangelia: „Błogosławieni, którzy słuchają słowa Bożego i strzegą go” (Łk. 11, 28).

1. Praca nad charakterem musi być pracą:
 - a) systematyczną,
 - b) długofalową.
2. Wymaga przeto obok wysiłku subiektywnego także pomocy z zewnątrz:
 - a) duszpasterz parafii względnie duszpasterz stanowy,
 - b) stały kierownik sumienia (spowiednik).
3. Co daje stały kierownik sumienia?
 - a) właściwe pouczenie religijne i rozwiązanie trudności,
 - b) kształtowanie sumienia,

- c) pomoc w samopoznaniu,
- d) opieka nad powołaniem życiowym, praca nad sobą, postanowieniami.

51. 28. III. 65. — Niedziela IV W. Postu.

Cierpliwość i wytrwałość.

Ewangelia: „Żal mi ludu, bo oto już trzy dni trwają przy mnie, a nie mają co jeść...” (Mt. 15, 32).

1. Rzesze trwają przy Chrystusie i Jego nauce pomimo trudności wewnętrznych (zmęczenie, głód) i zewnętrznych (daleka droga, upał).
2. Brak cierpliwości i wytrwałości przysłowiową wadą Polaków i istotną przeszkodą w budowaniu charakteru.
3. Obok nadprzyrodzonego działania Bożego w nas, potrzebny jest rzetelny i systematyczny wysiłek osobisty człowieka.
4. Cierpliwość i wytrwałość elementem zdobywania cnót:
„Przez cierpliwość waszą pozyskacie dusze wasze” (Lk. 21, 19).
5. Cierpliwość wobec bliźnich:
 - a) w życiu domowym,
 - b) w pracy zawodowej,
 - c) w trudnościach i kłopotach materialnych, mieszkaniowych itp.
 - d) w życiu towarzyskim.
6. „Kto wytrwa do końca, ten zbawion będzie” (Mt. 10, 22).

52. 4. IV. 65. — Niedziela Pasyjna.

Cierpienie — rola w życiu moralnym.

1. Wymowa okresu Męki Pańskiej:
Absurd czy tajemnica?
Chrystus Pan cierpiący daje rozwiązanie tajemnicy cierpienia ludzkiego.
2. Cierpienia nasze w łączności z cierpieniami Chrystusa są zadość-uczynieniem za grzechy świata.
„W cierpieniach moich dopełniam tego, czego nie dostaje męce Chrystusowej...”
3. Cierpienia jako umartwienie i pokuta.
4. Cierpienie pojęte w duchu Chrystusowym pogłębia w nas ufność w Boga, wyrabia stałość, męstwo, ofiarność i zrozumienie, cierpienia drugih.
5. Jest twardą, ale najskuteczniejszą szkołą życia.

11.IV. 65. — Niedziela Palmowa.

Czytanie Męki Pana naszego Jezusa Chrystusa.

53. 18. IV. 65. — Wielkanoc.

Cnoty wiary.

„Jeśli Chrystus Pan nie zmartwychwstał, próżną jest wiara nasza”.

1. Fakt zmartwychwstania — próbą wiary.
2. Akt wiary religijnej:
 - a) funkcją rozumu,
 - b) funkcją woli,
 - c) rezultatem współpracy z łaską.
3. Rola wiary religijnej w życiu osobistym człowieka i urabianiu charakteru.

4. Cnota teologiczna wiary:

- a) jako cnota wlana na Chrzcie św.,
- b) jako cnota moralna wymagająca pracy i wysiłku osobistego.

5. Wychowanie wiary i zmysłu katolickiego.

Nie jest skończone — trzeba stale na nowo zdobywać, ponownie wiązać (religia: re-ligare, re-eligare). „Uczyniwszy na wieki wybór, każdej chwili wybierać musi” (Libert: Jeździec). „Kto mniema, że stoi, niech patrzy, aby nie upadł” (I Kor. 10, 12).

54. 19. IV. 65. — **Poniedziałek Wielkanocny.**

Czy kapłaństwo i zakony są dziś przeżytkiem?

Ewangelia: „Czyż nie potrzeba było, aby to Chrystus cierpiał i tak wszedł do chwały swojej?” (Łk. 24, 26).

1. Uczniowie idący do Emmaus nie mogli dostrzec potrzeby śmierci Chrystusa, Pan Jezus im to wyjaśnia.
2. Dzisiejszy człowiek często nie dostrzega sensu życia kapłańskiego i zakonnego.
3. Kapłaństwo jest potrzebne:
 - a) jako istotny element religii,
 - b) jako przykład,
 - c) jako pomoc dzisiejszemu zagubionemu człowiekowi.
4. Życie zakonne wyrasta z potrzeby szukania doskonałości: „Jeśli chcesz być doskonałym, idź...”
5. Uroczystość święceń kapłańskich, prymicji, ślubów zakonnych oraz jubileusze kapłańskie i zakonne (w kościele i w domu rodzinnym) unaczyniają nam godność powołania Bożego.
6. Powołanie kapłańskie i zakonne jest udziałem każdego chrześcijanina według jego stanu i możliwości (analogicznie):
 - a) powszechne kapłaństwo wiernych: małżonkowie są pośrednikami łaski wobec siebie wzajemnie i wobec dzieci,
 - b) rady ewangeliczne skierowane są do wszystkich.

55. 25. IV. 65. — **Niedziela Przewodnia.**

Dzisiejsze pojęcie życia kontemplacyjnego, czynnego i mieszanego.

Lekcja: „Wszystko, co się z Boga narodziło, zwycięża świat...”

(I Jan 5, 4).

1. Chrześcijanin szuka Boga na różnych drogach, stąd różne style życia chrześcijańskiego: kontemplacyjne, czynne i mieszane. — Każdy z nich ma swoją rację bytu: „W domu Ojca mego jest mieszkań wiele” (J. 14, 2).
2. Życie kontemplacyjne i jego sens we współczesnej rzeczywistości:
 - a) paradoks XX wieku: ożywienie życia kontemplacyjnego w najbardziej praktycznym kraju świata — U.S.A. (książki Tomasza Mertona — beztelerem).
 - b) potrzeba życia kontemplacyjnego rodzi się:
 - aa) z chęci równoważenia niepokoju współczesnego człowieka „Pokój wam — nie jako świat daje...”
 - bb) klasztory kontemplacyjne są oazą skupienia i wytchnienia współczesnego świata,

- c) właściwy sens słów Pana Jezusa: „Maria lepszą częstkę obrała...”
3. Życie czynne:
- a) każda praca jest służbą Bogu przez:
 - aa) dobry przedmiot,
 - bb) dobrą intencję,
 - cc) stan łaski,
 - b) przeciwdziałanie herezji aktywizmu: praca nie powinna po-
winna pochłaniać czasu i uwagi człowieka bez reszty.
4. Życie mieszane kontemplacyjno-czynne czyli apostołskie jest
formą życia odpowiadającego najbardziej ogromnej większości
ludzi.
- a) jest ono przenikaniem życia czynnego i świadomego kontaktu
z Bogiem,
 - b) jest możliwe do realizacji,
 - c) najlepiej odpowiada psychofizycznej naturze człowieka,
 - d) umożliwia najwyższą doskonałość wewnętrzną i najwyższą
aktywność zewnętrzną.

KAZANIA DLA MŁODZIEŻY

na VIII Rok Wielkiej Nowenny

c.d.

30. 29. XI. 64. — Niedziela I Adwentu.

Wartość czasu.

- a) Czas — niepowtarzalna okazja działania — doskonalenia się.
zdobywanie zasług przed „czasem” i po „czasie”...
- b) Czas — to zbawienie (jedna sekunda!)... odpowiedzialność.
- c) Marnotrawstwo czasu...
- d) Kradzież czasu pracującym, niepunktualność!
- e) Porządek dnia podstawowym środkiem wyrabiania siły woli
i charakteru...
„A tak mając czas, że jest pora, abyśmy już ze snu powstałi”
(Rz. XIII).

31. 6. XII. 64 — Niedziela II Adwentu.

Wstrzemięźliwość — nieodzowność ascezy w pracy nad sobą

- a) „sustine, abstine” — „wytrwaj!” „opanuj się!” ograniczaj się! —
nieodzowne postulaty w kształceniu charaktery...
- b) Panuj nad smakiem, wzrokiem, językiem, wygodnictwem, przy-
jemnością, nad wyobraźnią, humorem, nad czasem — we wszyst-
kim zachowaj umiar! — I to jest ta „ponura” asceza...
Czy nie dla naszych czasów?...
- c) „Ułatwienie” życia prowadzi do tragicznych trudności — „jedy-
nie, prawdziwe ułatwienie życie stanowią: ograniczenia, ograni-
czenia” — (Rudnicki).

32. 13. XII. 64. — Niedziela III Adwentu.

Męstwo (cdwaga cywilna).

- a) Męstwo — to siła do pokonywania lęku przed śmiercią na po-
lach walki, w obliczu męczeństwa...

- b) Jest to siła potrzebna również do pokonywania niezliczonych oporów i trudności w walce o człowieczeństwo i charakter...
- c) Odwaga cywilna w wyznawaniu niepopularnych prawd, zasad, wyznawanie wiary...
- d) Zalew tchórzostwa, „uników”...
- e) Uzbrojenie się w męstwo przez ćwiczenia i modlitwę...

33. 20. XII. 64. — Niedziela IV Adwentu.

Praca i łaska w kształceniu charakteru.

„Gotujcie drogi Panu, czyńcie proste ścieżki Jego”...

- a) Charakter jest zadaniem życiowym człowieka...
- b) Dwa skrajne stanowiska: wszystko praca! — wszystko łaska! Prawda po środku: i praca i łaska...
- c) Pracuj tak, jakby wszystko od ciebie zależało, a ufaj i módl się, jakby wszystko zależało od Boga...
- d) Wzmoc pracę i modlitwę na spotkanie Zbawiciela w uroczystość Bożego Narodzenia.

34. 25. XII. 64. — Boże Narodzenie.

Radość chrześcijańska (optymizm) i jego źródła.

- a) Niewymierne fale radości idą przez świat ze św. Mikołajem, od Zmartwychwstania, a głównie od Bożego Narodzenia...
- b) Chrześcijaństwo nie omija problemu cierpienia, ale jest w istocie optymistyczne, pogodne i do radości wychowuje...
- c) Rozróżnia jednak radość: niegodziwą, krótkofalową, która zamienia się w smutek i rozpacz oraz godziwą, z Bogiem przeżywaną, głębinową, długofalową...
- d) Wyzwalanie radości i jej roznoszenie — to chrześcijański obowiązek...

35. 26. XII. 64. — Uroczystość św. Szczepana.

Konieczność ofiary dla wszystkich idei i spraw.

W wielkich dziełach ofiara nieodzowna.

- a) Zbawienie wieczne — przez trud i ofiarę...
- b) Wolność narodu — przez ofiarę i krew...
- c) Wolność ducha, charakter — również przez trud i ofiarę...
- d) Dobrowolne podejmowanie ofiar, gotowość na wezwanie Boga do najwyższej ofiary.

36. 27. XII. 64. — Niedziela w oktawie Bożego Narodzenia.

Wierność obowiązkom (wzór: Matka Boża).

- a) Matka Boża spełnia prawo, które jej nie obowiązywało...
- b) Obowiązek — to „ósmý sakrament” — jego wypełnianie to droga moralności i wyrobienia siły, woli, charakteru...
- c) Ileż mamy na sumieniu złamanych obowiązujących praw i nie spełnionych obowiązków!
- d) Wypełniać go będę bez dyskusji i wykrętów...

37. 1. I. 1965 — Nowy Rok.

Sens i cel życia i pracy.

- a) Koniec starego i początek nowego roku przypominają nam pytania o sens i cel życia...

Bez stałej świadomości sensu i celu życia nie może być mowy o budowaniu charakteru i sensownego ludzkiego życia...

- b) Przygotowanie do życia wiecznego — przez poznawanie, uznawanie i umiłowanie Boga, służbę bliźnim i doskonalenie siebie i świata...
- c) Wtedy wszystko odzyskuje sens — nawet cierpienia i porażki...
- d) „Nie skarbcie sobie skarbów na ziemi...”

38. 3. I. 65. — **Uroczystość Najświętszego Imienia Jezus.**

Model i ideał chrześcijańskiego charakteru Jezus Chrystus.

- a) Rzeźbiarz do wykonania dzieła musi wziąć ideę, koncepcję dzieła i model...
- b) Dzieło człowieczeństwa i charakteru wymaga koncepcji zasad i celu oraz modelu, wzoru... (naśladowanie rodziców, kolegów, nauczycieli, pisarzy, świętych)...
- c) Najwyższym modelem — ideałem — Jezus Chrystus... Nieosiągalny? — Ideał powinien być nieosiągalny — powinien ponad dolinami życia raczej wskazywać kierunek...
- d) Nie kopiować, lecz naśladować Jezusa!

40. 10. I. 65. — **Uroczystość św. Rodziny**

Rodzina chrześcijańska — szkoła charakteru.

- a) Charakter to nie mechanizm, lecz raczej — żywy organizm — do rozwoju musi mieć pokarm i klimat — dać go winna rodzina...
- b) Cechy właściwego klimatu: życzliwość, zaufanie, zrozumienie, szacunek i miłość...
- c) Co zależy od rodziców, a co od dzieci...
- d) Środki: autorytet Boga i Jego praw — naczelna zasada. Pomoc, współpraca z rodzicami i rodzeństwem, przewyżczanie egoizmu, karność, porządek...

41. 17. I. 65. — **Niedziela II po Objawieniu.**

Chrześcijańska zabawa (wesela, przyjęcia).

- a) Pan Jezus biorąc udział w przyjęciu weselnym aprobejuje godziwość zabawy towarzyskiej...
- b) Ale chrześcijańskie zabawy i przyjęcia muszą spełnić przyjemniej dwa warunki:
 - 1. wykluczają grzech,
 - 2. stwarzają klimat, w którym wszystkim dobrze i miło...
- c) To wymaga wyrzeczenia się egoistycznej postawy konsumpcyjnej (tylko biore! Tylko ja i moja sympatia!) i zajęcia postawy społecznej (coś wnoszę od siebie!) — świetna lekcja charakteru...
- d) Nasze zabawy są pełne trunków, żebraków, adoratorów, wybranych osób, pasożytów, którzy chcą tylko brać, a nie chcą dawać...
- e) Chrześcijański klimat zabawy.

42. 24. I. 65 — **Niedziela II po Objawieniu.**

Poszanowanie życia i zdrowia.

- a) I życie ciała jest czymś świętym... jest instrumentem duszy...

- b) Troska o zachowanie zdrowia ciała — wielki obowiązek... warunek rozwoju charakteru... (odżywianie, odzież, sen, higiena, sport)
- c) Najczęstsze wykroczenia: rozwieżłość, alkoholizm, palenie papierosów, nienormalny tryb odżywiania się, moda ponad wymogami zdrowia, ryzykanctwo, zadymione lokale, nieumiarkowany sport...
- d) Melodia twego człowieczeństwa zależy od muzyka (duszy), ale i instrumentu (ciała). Ćwicz sprawności duszy i panuj nad dobrze nastrojonym instrumentem...

43. 31. I. 65. — Niedziela IV po Objawieniu.

Panowanie nad sferą popędowo - uczuciową (uczucia).

Człowiek nosi w sobie pogodę i burzę...

- a) Jest zasadnicza pozycja ogólna, którą musi się zdobyć na drodze do charakteru chrześcijańskiego...
Jest to próg człowieczeństwa moralnego...

- b) Zwierzęta działają pod naciskiem popędów, instynktów, niższych uczuć — wszystkie te siły są w nich zharmonizowane...

- c) Człowiek posiada również sferę zwierzęcej psychiki, ale rozstrojoną, burzliwą... Musi ją zestrajać rozumem i wolą według zasad i praw moralnych...

Dopóki działa (postępuje) pod wpływem sfery niższej, bez istotnego wpływu rozumu, woli i praw moralnych, jest jeszcze zwierzęciem;

Co gorsza: ponieważ w człowieku sfera emocjonalna — popędowa jest rozprężona, burzliwa, zanarchizowana, postępowanie jego będzie gorsze niż naturalne postępowanie zwierzęcia...
Anarchia...

Znaczy: człowiek, który spada z poziomu ludzkiego postępowania, nie może zatrzymać się na poziomie zwierzęcia, lecz upada niżej...

Nieustanne dążenie do rozciągnięcia władzy rozumu, woli i praw moralnych nad popędem i uczuciami...

- d) Ogromna rola opanowanych i kierowanych uczuć w kształceniu charakteru (miłości, nienawiści) — one wspierają wolę, ułatwiają zwycięstwo...

44. 7. II. 65. — Niedziela V po Objawieniu.

Rola rzeczy małych w pracy nad sobą.

Rola rzeczy małych w pracy i życiu moralnym —

- a) Najpierw fascynował ludzi makrokosmos — dziś określiliśmy jeszcze bardziej dla człowieka doniosły mikrokosmos (wirusy, witaminy, elementy atomu)...

Niedostrzegalne wirusy niszczą, a witaminy konserwują organizm...

- b) Wirusy i witaminy w życiu moralnym, w kształceniu charakteru... (Małe myśli, wyobrażenia, uczucia, pragnienia, gesty, słowa, uśmiechy, czyny, obowiązki... to często źródła rzek, burz, ale także zaczątki fal radości, zwycięstwa, powstań, nowego życia)...

- c) Więcej uwagi i troski o wirusy i witaminy moralne!

45. 14. II. 65. Siedemdziesiątnica.

Największe siły moralne: cierpliwość i wytrwałość.

- a) Mamy kult dla wielkich strumieni energii... a tymczasem: „cicha woda brzegi rwie”... (krople wody, wilgoć, piasek)...
- b) Niewielka energia plus cierpliwość, wytrwałość, systematyczność — ot największa siła...
- c) Wytrwałość i systematyczność w pracy umysłowej i moralnej droga do wielkich dzieł...
- d) Cierpliwość w chorobach, niepowodzeniach, przykrościach, konfliktach, w wychowaniu i samowychowaniu... to zwycięstwo...
- e) Najpewniejsza droga rozwijania siły, woli, opanowania środowiska i zbawienia: „Przez cierpliwość waszą pozyskacie dusze wasze” (Łk. XXX, 19).

46. 21. II. 65. — Sześćdziesiątnica.

Waga słowa.

- a) Słowo stało się zbawieniem ludzkości...
- b) Mowa — wielki dar Boży... Ma służyć prawdzie i dobru — wtedy ubogaca, podnosi, pociesza, budzi miłość, zbawienie...
- c) Mowa kłamliwa, zła — zuboża, poniża, zasmuca, budzi nieufność i nienawiść — zabija (kłamstwa, oszczerstwa, posądzania, nieodpowiedzialne sądy, intrygi, nietakty, niegrzeczne i grubiańskie wyrażenia).
- d) Mowa (słowa) wyrazem kultury człowieka i narodu... Plamy na kulturze polskiej: grubiańskie i chamskie wyrażenia, przekleństwa, płaskie dowcipy, kawały... nieodpowiedzialne sądy, posądzania i epitety...
- e) Rozciągnąć panowanie nad językiem i słownikiem...

47. 28. II. 65. — Pięćdziesiątnica.

Pijaństwo — wróg charakteru i człowieczeństwa.

Pijaństwo — wróg nr 1.

- a) Nadużycie alkoholu — wróg nr 1 charakteru, człowieczeństwa, społeczności. — Nałóg paraliżuje wolę, wyzwala popędy i namiętności, spycha człowieka poniżej zwierzęcia...
- b) Przynosi nieobliczalne szkody społeczne (wobec rodziny i dzieci, w pracy, w produkcji, dzieci ciężko upośledzone). — Kompromitacja przed narodami ościennymi...
- c) Bronić się przed wszelkimi nałogami, a głównie przed alkoholem.

48. 7. III. 65. — Niedziela I W. Postu (Zapustna).

Apostelstwo trzeźwości.

- a) Własna postawa — abstynencja jako środek i protest...
- b) Boykot kolegów i koleżanek pijących alkohol na zabawach, przyjęciach itp.
- c) Urządzanie wesołych zabaw i imprez bezalkoholowych...
- d) Perswazje, pomoc, modlitwa i pokuta...

49. 14. III. 65. — Niedziela II W. Postu.

Rola modlitwy w pracy nad charakterem.

- a) Bóg jest źródłem wszystkich wartości, a modlitwa — środkiem do ich utrzymania, ale prawdziwa modlitwa, nie zaś klepany pacierz...
- b) Nie tylko modlitwa błagalna, lecz i inne postacie modlitwy wzbogacają człowieka (w łaski, siłę, światło)... Bez modlitwy

nie ma chrześcijańskiego charakteru... Inne formy kontaktów z Bogiem: — rekolekcje, godziny i dni skupienia...

- c) „Z pokorą padam na kolana, abym wstał silnym Boga robotnikiem” (Słowacki).

50. 21. III. 65. — Niedziela III W. Postu.

Rachunek sumienia w kształceniu charakteru.

- a) „Systematyczna, codzienna kontrola właśnie jest najważniejszą drogą do postępu...” (M. Kreutz — „Kształcenie charakteru”).
b) Jak powinien wyglądać codzienny rachunek sumienia?...
c) Jego znaczenie: samopoznanie, planowanie, mobilizacja sił, modlitwa...
d) Codzienny rachunek sumienia w jakiejś postaci jest nieodzowny do postępu...

51. 28. III. 65. — Niedziela IV W. Postu.

Rola sakramentów (pokuty i Eucharystii) w pracy nad sobą.

- a) Rola oczyszczająca...
b) Rola wzbogacająca i wspierająca...
c) Szczególne znaczenie częstej spowiedzi u jednego spowiednika...
d) Częsta Komunia św.

52. 4. IV. 65. — Niedziela Męki Pańskiej.

Tolerancja — indyferentyzm — apostołstwo.

- a) Nietolerancja: argument — kanienie, gwałt, prześladowanie...
b) Tolerancja — poszanowanie człowieka i jego przekonań, cierpliwość wobec grzechów i błędów...
c) Tolerancja nie powinna przeistaczać się w indyferentyzm — obojętność wobec światopoglądu, zasad i postępowania ludzi...
d) Człowiek, który zna prawdę i słuszne zasady postępowania powinien je uczciwymi wywodami propagować — prowadzić apostołstwo... To nasz chrześcijański obowiązek...
e) Co uczyniłeś, a co możesz uczynić w zakresie apostołstwa chrześcijańskiego...

53. 11. IV. 65. — Niedziela Palmowa.

Czytanie Męki Pana Naszego Jezusa Chrystusa.

54. 18. IV. 65. — Wielkanoc.

Zmartwychwstanie — podstawy wiary i zaufania do Chrystusa.

- a) Nazywają nas fideistami, ale nasza wiara jest racjonalna, rozumna — ma mocne podstawy...
b) Jakie wnioski logiczne wypływają z faktu Zmartwychwstania?...
1. Jezus nie jest tylko człowiekiem...
2. Jego nauka jest nieomylna...
3. Jego zasady moralne najdoskonalsze...
4. Jego instytucje mają charakter boski...
c) Uwierzyć i zaufa Mu bez zastrzeżeń i wahań...

55. 19. IV. 65. — Poniedziałek Wielkanocny.

Z Bogiem na codzień (religijność prawdziwa i dewocja)

- a) Religia podmiotowa jest życiem (nadprzyrodzonym) jej istotnym elementem — łaska uświęcająca...
b) Łaska musi nieustannie żyć w naszej duszy... Życie chrześcijanina bez łaski jest czymś nienaturalnym, nienormalnym...

- c) Jeżeli nastąpiła utrata łaski lub jej zagrożenie, zaraz spowiedź! Nie czekać nawet soboty!
To nie jest ani dewocja, ani klerykalizm, lecz konsekwentne życie z Bogiem.

56. 25. IV. 65. — Niedziela po Wielkanocy.

Zewnętrzne formy religijności.

- a) Niedziela (dzień Pański) — udział we Mszy św. — punktualność, książeczka, przyklękanie, śpiew...
b) Pielgrzymki — procesje — pozdrowienia chrześcijańskie...
c) W domu: emblematy religijne (krzyż, obrazy)...
d) Moda — zachowanie się — tańce...
e) Chrześcijański styl życia...

KAZANIA DLA DZIECI

na VIII Rok Wielkiej Nowenny

Zasady układu tematów:

- 1° W zasadzie tematy kazań dla dzieci są ułożone podobnie jak dla młodzieży, z tą tylko różnicą, że uwzględniają psychologię dziecka i zmierzają do ukształtowania charakteru, w myśl tematyki VIII Roku Wielkiej Nowenny: „Nowy człowiek w Chrystusie”.
- 2° Celem kazań dla dzieci jest uwrażliwienie dziecka na zło, które mu zagraża a przez to szkodzi nie tylko jemu, ale całemu społeczeństwu, również w myśl hasła duszpasterskiego VIII Roku Wielkiej Nowenny: „Nowoczesny naród w Chrystusie!”
- 3° Kazania mają wyrobić u dzieci zamiłowanie do dobrych uczynków, czyli do zdobywania cnót, z tego powodu cnoty w tematyce są potraktowane bardzo obszernie i szczegółowo.
- 4° Nie wszystkie tematy dało się zsynchronizować z naukami dla dorosłych; nie mniej jednak w wyniku dobrze przeprowadzonych tak kazań dla dorosłych jak i kazań dla dzieci, winna w domu nastąpić rozmowa na temat wygłoszonego kazania rodziców z dziećmi jak i dzieci z rodzicami, i do tego trzeba zachęcać bardzo tak dzieci jak i dorosłych.
- 5° Kazania dla dzieci powinny zawsze zakończyć się zastosowaniem praktycznym, by dzieci mogły kazanie przeżyć praktycznie.

1. 3. V. 64. — Uroczystość Matki Boskiej, Królowej Polski

Rozpoczęcie VIII Roku Wielkiej Nowenny

List pasterski

2. 10. V. 64. — Niedziela I po Wniebowstąpieniu.

Co to jest ojczyzna i jak ją kochać należy?

- a) Ojczyzna — to wielka rodzina i dom z licznymi urządzeniami... Dar Boży... („Litwo, ojczyzno moja...”)
b) Trzeba szanować i kochać swoich rodziców, ich dzieła i urządzenia... ale nie można poniżać innych narodowości...
c) Trzeba przyczyniać się, ażeby ojczyzna była bogatsza, sławniejsza, szczęśliwsza... Trzeba dla niej pracować, owszem bronić...
3. 17. V. 64. — Zielone Świąta
- 1000 lat temu zamieszkał w naszej ojczyźnie Pan Jezus**
- a) Przed chrztem — ciemnota i jej następstwa...

- b) Po chrzcie — światło wiary i wiedzy — kultura...
 - c) Opieka Boża nad naszą ojczyzną...
 - d) Trzeba dziękować i modlić się o dalszą opiekę...
4. 24. V. 64. — **Uroczystość Trójcy Przenajśw.**
Co to są misje?
- a) P. Jezus wysłał Apostołów na wszystkie strony świata...
 - b) Czynił to i potem — misjonarze (bohaterscy i fałszywi — jak „Krzyżacy”)...
 - c) Polscy misjonarze...
5. 31. V. 64. — **Niedziela II po Ziel. Św.**
Twój wkład.
- a) Jesteś katolikiem. Czy to twoja zasługa? Komu to zawdzięczasz?
 - b) Obok ciebie są i niekatolicy. Czy to ich wina?
 - c) Na twoje, jako katolika postępowanie patrzą inni. Czy się gorszą, czy budują?
 - d) Wyznawaj, umacniaj i broń swej wiary w Boga...
6. 7. VI. 64. — **Niedziela III po Ziel. Św.**
Hamulce
- a) Do czego są potrzebne hamulce w motorze (aucie)...
 - b) Człowiek bez hamulców i z hamulcami (charakter)...
 - c) Za kierownicą — rozum, hamulce — wola...
 - d) Musisz panować nad humorem, kaprysami, uczuciami, nogami, rękami, wzrokiem, smakiem, głodem itd. — to charakter...
7. 14. VI. 64. — **Niedziela IV po Ziel. Św.**
Jak opanować siebie?
- a) Poznać swoje zalety, wady i okoliczności, w których następują „wyskoki”...
 - b) Zadawać sobie samemu pokutę za każdy wyskok...
 - c) Cwiczyć specjalnie siłę woli (hamulce) przez powstrzymywanie się od pewnych czynności dozwolonych i odmawianie sobie pewnych zachcianek (harcerskie sprawności — np. „trzy pióra”)
 - d) Wierne spełnianie obowiązków (modlitwa, Msza św. praca)...
8. 21. VI. 64. — **Niedziela V po Ziel. Św.**
Zakończenie roku szkolnego — Wakacje
sposobność sprawdzania i wyrabiania hamulców (opanowanie siebie)
- a) Wypoczynkowi i zabawie po pracy błogosławi P. Bóg („siódmy dzień”, niebo)...
 - b) Ale zabawa musi ustąpić przed obowiązkiem...
 - c) Wakacyjne obowiązki: modlitwa, Msza św., pomoc rodzicom...
 - d) Nie czekaj, aż ci mama (ojciec) nakażą się modlić, iść na Mszę św., przerwać sen, zabawę, lekturę — myć się, pomóc w pracy — Spiesz wszystko zrobić sam (wyrobisz hamulce — siłę woli)...
9. 28. VI. 64 — **Niedziela VI po Ziel. Św.**
Co to są cnoty i jak je zdobywać?
- a) Nie lubicie koleżanek (kolegów) zmiennych — niestałych...
 - b) Postępowanie dobre, stałe, wierne — nazywa się cnotą...
 - c) Trzy najważniejsze cnoty...

- d) Niektórych cnót udziela w zarodku (w nasieniu) Bóg, ale trzeba je pielęgnować i rozwijać; inne — trzeba zdobywać pracą — powtarzaniem dobrych uczynków...

10. 5. VII. 64. — Niedziela VII po Ziel. Św.

Z Panem Jezusem w sercu

- a) „Za kierownicą — rozum”, ale nad rozumem — najmędrszy Bóg, Pan Jezus...
b) Kiedy Bóg mieszka w człowieku? (łaska)...
c) Bóg daje światło i wspiera wolę (hamulec)...
d) P. Jezus jest wzorem stałego, dobrego postępowania...
e) Kto P. Jezusa ma w sercu i naśladuje Go, posiada chrześcijański charakter...

11. 12. VII. 64. — Niedziela VIII po Ziel. Św.

Wady, grzechy, nałogi

- a) Czy wady i grzechy to jedno i to samo?...
b) Co to są nałogi i ich zło...
c) 7 wad głównych...
d) Poznanie najgłówniejszej i walka z nią...

12. 19. VII. 64. — Niedziela IX po Ziel. Św.

Gniew — złość — łagodność

- a) Co P. Jezus mówi o gniewie?...
b) Nie dotykaj, bo „wysokie napięcie”... (gniew — automat).
c) Czy każdy gniew jest grzechem?...
d) Walka z gniewem — grzechem — przebaczenie — łagodność...

13. 26. VII. 64. — Niedziela X po Ziel. Św.

Pycha — pokora

- a) Pycha — wynoszenie się ponad innych, próżność (faryzeusz)
b) Pokorny wie, że wszystko Bogu zawdzięcza, a więc nie wynosi się... nie chełpi się; jest uprzejmy, koleżeński (celnik)...
c) Pan Jezus nie lubi pysznych („pycha z nieba spycha”)...
d) Trzeba walczyć z pychą i uczyć się pokory od P. Jezusa...

14. 2. VIII. 64. — Niedziela XI po Ziel. Św.

Lenistwo — pracowitość

- a) Pracą zdobywamy chleb, wiedzę i sławę (w sporcie, w sztuce)
b) Kto pracuje, staje się współpracownikiem P. Boga (P. Jezus pracował)...
c) Lenistwo sprowadza wielkie zło (nędza, głupota, kradzieże)...
d) Walka z lenistwem i przyzwyczajanie się do pracowitości...

15. 9. VIII. 64. — Niedziela XII po Ziel. Św.

Zazdrość — życzliwość

- a) Bardzo głupia wada (smutek z dobra bliźnich)...
b) Do czego prowadzi zazdrość? (obmowy, kłamstwa, kradzieże)...
c) Szlachetne współzawodnictwo...
d) Życzliwość — pomoc i radość z powodzenia bliźnich...

16. 16. VIII. 64. — Niedziela XIII po Ziel. Św.

Nieumiarkowanie w jedzeniu i pić

- a) Wszystkie pokarmy od Boga dla życia i zdrowia człowieka...

- b) Nadużycie (łakomstwo) — wstrętna wada...
 - c) Grymaszenie przy posiłkach...
 - d) Jedzmy i pijmy z umiarem i dziękujmy Bogu (modlitwa przed i po jedzeniu).
17. **23. VIII. 64 — Niedziela XIV po Ziel. Św.**
Chciwość — skąpstwo
- a) Kogo nazywamy chciwym?...
 - b) Kogo nazywamy skąpym, a kogo hojnym?...
 - c) Rozrzutność — to też wada...
 - d) Pomoc — pożyczanie — hojność...
18. **30. VIII. 64. — Niedziela XV po Ziel. Św.**
Zakończenie wakacji. Z Bogiem do pracy szkolnej
- a) Czy wysilek musi być smutny? (wspinaczka)...
 - b) Trzeba pracować systematycznie i porządnie („twój zeszyt świadczy o tobie”)...
 - c) Z Bogiem w duszy (łaska i modlitwa)...
 - d) Spowiedź z początkiem roku szkolnego...
19. **6. IX. 64. — Niedziela XVI po Ziel. Św.**
Religia — przedmiot najważniejszy
- a) „Ważna jest chemia — najważniejszy Allah (napis w auli uniwersytetu krakowskiego”)...
 - b) Religia uczy o Najważniejszej Istocie i Prawdzie...
 - c) Religia przygotowuje do życia wiecznego...
 - d) Dla religii pierwsze miejsce...
20. **13. IX. 64. — Niedziela XVII po Ziel. Św.**
Dla Boga — wszystko najlepsze
- a) Najdoskonalszemu Bogu — wszystko najdoskonalsze i najpiękniejsze (np. świątynia, ołtarz, szaty, kwiaty)...
 - b) W nauce o Bogu — największa pilność, uwaga, najpiękniejszy zeszyt...
 - c) Najczystsza dusza...
 - d) W obcowaniu z Bogiem — największa grzeczność (Msza św., modlitwa)...
21. **20. IX. 64. — Niedziela XVIII po Ziel. Św.**
Nieczystość
- a) Wszystko, co Bóg stworzył, jest czyste; miłość — także...
 - b) Nieczystością staje się niepanowanie nad czynami, myślami, pragnieniami w stosunku do innej płci, niedyskrecja i grubiaństwo... Nieczystość — to grzech, nałóg, nieszczęście...
 - c) Czystość — to siła panowania nad myślami, słowami i czynami dotyczącymi innej płci...
 - d) Czystość — to piękna Boga i ludziom miła cnota...
22. **27. IX. 64. — Niedziela XIX po Ziel. Św.**
Jak zdobywać czystość?
- a) Odrzucać grzeszne myśli, fototy, książki...
 - b) Unikać złych kolegów, koleżanek...
 - c) Wyrabiać siłę woli, walczyć...

- d) Modlić się do Matki Boskiej, spowiadać się i często Komunię św. przyjmować...

23. **4. X. 64 — Niedziela XX po Ziel. Św.**

Aby być czystym, musisz być skromnym.

- a) P. Bóg dał nam poczucie wstydu (rumienimy się, kryjemy się)
b) Kto nie czyni tego, co wywołuje wstyd, ten jest skromny (w odzieży, zabawie, tańcu)...
c) Skromność broni czystości (jak odzież chroni zdrowie ciała)...
d) Nieskromność — bezwstyd czyni człowieka psem („cynik” — psiarz)...
e) Skromność M. Boskiej — znanych mi chłopców i dziewcząt...

24. **11. X. 64. — Niedziela XXI po Ziel. Św.**

Niedziela Miłosierdzia. Miłość — najwyższą cnotą moralną

- a) Miłość wyrażamy przez dobre uczynki (ofiarki)...
b) 7 uczynków miłosiernych do duszy i ciała...
c) Które z tych uczynków możecie łatwo spełniać?...

25. **18. X. 64. — Niedziela XXII po Ziel. Św.**

Grzeczność — wyrazem miłości

- a) Grzeczność wobec P. Boga (na modlitwie, w kościele na lekcjach)...
b) Uprzejmość i usługowość wobec ludzi (pozdrowienia, rozmowy, usługowość, pomoc)...
c) Kolejność w grzeczności; rodzice, starcy, kalecy, kapłani, nauczyciele, koledzy)...
d) Przykład Pana Jezusa...

26. **25. X. 64. — Niedziela XXIII po Ziel. Św.**

Posłuszeństwo wobec władzy

- a) Posłuszeństwa wymaga dobro ludzi (Wyobraźmy sobie, że ludzie przestali słuchać swoich zwierzchników)...
b) Posłuszeństwo rodzicom i starszym w domu...
c) Posłuszeństwo nauczycielom i przepisom w szkole...
d) Wszyscy — posłuszeństwo najlepszemu Bogu (wtedy wszyscy będą szczęśliwi)...

27. **1. XI. 64. — Niedziela XXIV po Ziel. Św. — Urocz. WW. Świętych**

Kogo nazywamy świętym?

- a) Święty — to więcej niż zbawiony...
b) Był posłuszny we wszystkim Panu Bogu (Jego prawom)...
c) Kochał P. Boga ponad wszystko, a bliźnich — więcej niż siebie...
d) Każdy święty jest bohaterem...
e) Wszyscy winniśmy dążyć do świętości...
f) Pamięć o zmarłych...

28. **8. XI. 64. — Niedziela XXV po Ziel. Św.**

Cztery cnoty kardynalne — I Roztropność

- a) Roztropny widzi swoje obowiązki i sprawy w świetle Boga i życia wiecznego...
b) Roztropny widzi, co jest ważne, ważniejsze i najważniejsze i wybiera ostatnie...

- c) Roztropny — to mądry (wie, co i kiedy mówić, jak się zachować, co wybrać)...
- d) Roztropność zdobywamy przez naukę religii, zasięganie rad, modlitwę, spowiedź...

29. 15. XI. 64. — Niedziela XXVI po Ziel. Św.

II — Sprawiedliwość

- a) Sprawiedliwy nie narusza cudzej własności, nie niszczy, nie oszukuje...
- b) Oddaje, co komu się należy (rzeczy znalezione, pożyczone)...
- c) Podejmiemy walkę z haniebnymi grzechami kradzieży...

30. 22. XI. 64. — Niedziela XXVII po Ziel. Św.

Wierność słowu

- a) Nie lubimy ludzi, którzy nie dotrzymują słowa, obietnic...
- b) Niewierność narusza zaufanie, budzi lekceważenie...
- c) Nie bądź pochopny w dawaniu obietnic, ale danej — dochowaj...
- d) Bóg jest wierny... Wierność — to piękny rys charakteru...

Za pozwoleniem Władzy Duchownej

Wydaje Kuria Biskupia w Gorzowie Wlkp.
Druk: Gorzowska Drukarnia Akcydensowa w Gorzowie Wlkp.

Zam. — 483 S-6 — Nakład 1.200